

ყოველდღიური საბოლოო და სალიტერატურო გაზეთი

„მზი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთში ახლა მონაწილეობას მიაღებენ წევრმა ცნობილმა პუბლიცისტებმა, პედაგოგ-
ებმა და კრიტიკოსებმა.

გაზეთის ფასი:

ერთი ფლით	7 მანეთი.
ნახევარი ფლით	4 მანეთი.
ერთი თვით	4 აბაზი.
და ცალკე ნუმრის	1 შაური.

გაზეთის ფლიური დასაცემით ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება ამ
სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველი მისის—ორი მანეთი და
პირველი გვერდისთვის—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი ფლიურათ ღირს
14 მ., 1/2 ფ.—8 მ., თვითრათ 6 აბაზი.

სოფლის მასწავლებლებსა და სოფლის უფროსო წევრსაც—სამკითხველოებს გაზე-
თი ეთმობათ ფლიურათ 6 მ., ნახევარ ფლით 3 მანეთად და თვითრათ 3 აბაზად.
მისამართი რედაქციისა და კანტორისა: Кутаис, редакция газ. „МЗИ“ ამ მისამარ-
თით უნდა გამოიგზავნოს დასაცემით ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

ღრმა შეწუხებულნი ღვდ. სერგი მაჭარაშვილი და მეუღლე მისი თეო-
დოსია ბესარიონის ასული, ღვდ. ილიარიონ და მასწავლებელი ალექ-
სანდრე მაჭარაშვილები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა
და ნაცნობთ უდროოდ გადაცვალებას პირველი ძვირფასი შვილისა,
შეორე შვილიშვილისა და მესამე ძმისწულის, იმერეთის ეპარქიალური
საქალო სასწავლებლის მოწაფის

ნიკოლოზი

რომლის გამოსვენებაც დანიშნულია ამა თებერვლისთვის 9 რიცხვსა,
ღრმად კვირას, დღის 10 საათზე, ს. კობახიშვილის წმ. ლავროს მონასტრის
ეკლესიაში; —დაკრძალვა მოხდება იმავე ეკლესიის გალავანში.

ღრმა მწუხარებასა შინა მყოფნი კირისუფალნი ღვდ. სერგი მაჭარაშვილი
და მეუღლე მისი თეოდოსია ბესარიონის ასული, ღვდ. ილიარიონ და
მასწავლებელი ალექსანდრე მაჭარაშვილები გულითადის მწუხარებით
აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ უდროოდ გადაცვალებას პირველი—
ძვირფასი შვილისა, მეორე შვილიშვილისა და მესამე ძმისწულის, იმე-
რეთის ეპარქიალური საქალო სასწავლებლის მოწაფის

ნიკოლოზი

რომლის გამოსვენებაც დანიშნულია 9 თებერვალს, დღის 10 საათზე,
გთხოვთ მოძიანდეთ ს. კობახიშვილში, გვანუგეთში მწუხარებასა შინა
მყოფნი კირისუფალნი. 9 ამა თებერვალსვე დანიშნულია ჩვენი დაუ-
ვიწყარისა და ძვირფასი ალექსანდრა (საშა) ილიარიონის ასულის მაჭა-
რაშვილის გამოტყობილი, რომელიც გადაიცვალა 3 ამა თებერვალს.

კვირის ნატალია პეტრეს ასული და შვილები ბაბუცა და ეორგიკა გა-
ბუნებენ სთხოვენ ნათესავს და ნაცნობთ მოძიანდენ და დაესწრონ
ორი წლის თავზე პანაშვიდს: პირველის ძვირფასი ქმრისა და მეორეთა
დაუფიქრებელი მამის

ცარიელ ღიმილს მის გაბუნებას

სულის მოსახსენებლათ, მთავარანგელოზის ეკლესიაში.

ამერიკული ვაზების სანერგე ქუთაისში
„კლერ-ჟელურული“

ყოველთვის ღრმად მიწის ნიადაგის მიხედვით შესაფერი დაძირებული ვაზების
არჩევას, აფრთხილებს მემამულეებს რეპესტრისზე დამუნილი ვაზების სხარებისაგან,
რომელიც იძლევა ნაკლებ მოსავალს და ღვინოც ღირსებით ნაკლები ხარისხის
გამოღის, და რომელიც იწვევს ყველაზე მეტს სიგის ავთოფიფობას საძირზე.
დამზადებული გვაქვს გასაყიდათ: ცოლიკაური, კრაზუნა, ციცა, წვანე, რქა-
წითელი, საფერავი, ოცხანური და ბევრი სხვა ჩვენური და ევროპული ჯიშისა
და აგრეთვე საგაზე საშველი ყურძნის ჯიშის, რომლებიც დამუნილად სხვადა-
სხვა საძირზე ყოველნაირი ნიადაგის მიწებისათვის. საღვინე ღვინის ვაზების ფა-
სი—1000—75 მან. პრესკურანტი იგზავნება უფასოდ.

გაჭრება-მრეწველობის სამინისტროს უწყებაში მყოფი
საბუღალტერო კურსები
გ. გ. გიგინეიშვილისა

15 იანვრიდან იხსნება მეორე-პარალელური განყოფილება. კურსებზე მსწავლეები
მიიღებენ ოთხი კლასის მოწოდებათ, ანუ შესაფერ გამოკლას შედეგ რუსულსა და
არაბურულს. კურსი ათ თვითაა, სწავლის ფული ასი მანეთი. თბილისში მთ-
ლესა ყოველდღე კურსების კანცელარიაში.

ქ. ბ ა თ რ ი.

საკრებულოს დარბაზში კვირას, 9 თებერვალს,
ბათუმის ქართული დრამატული საზოგადოების გამგეობა გამართავს
ჩითის მეჯლისს (ბალს)

მუსიკალურ-დრამატული განყოფილებით.
გულთა კაბები, ფრანგები და სამხედრო პირთა მუნდირები სავალდებულო არაა.
ბილეთები იყიდება: ნ. ა. საბაგის და ი. მ. კახიანის მაღაზიებში.
გამგეობა.

როგორც ვიცით, გასულ წელს აბრეშუმის თესლი ბაზარზე საზოგადოდ ნაკლები
იყო. წელსაც, როგორც სტატისტიკური ცნობებიდან ჩანს, თესლი შარშანდელზე
კიდევ უფრო ნაკლებია. შარშან ბევრმა ჩვენმა მყიდველმა გვისაყვედურა, თუ
რატომ არ გადავხდით, ან თესლი არ შევეუნებეთ. ამიტომ ყველა

პ ა ს ხ ა ლ ი დ ი ს
აბრეშუმის თესლის

მყიდველთა საყურადღებოთ ამით ვაცხადებთ, რომ მათ თესლი ამთავითვე დიბე-
გონ, ვინაიდან თესლი დაუბეგებლად არავის შეგნახება და, მაშასადამე, ბოლოს
საყვედურიც უადგილო იქნება.
ჩვენი ადრესი: ბათუმი, მარინსკი პრასპექტი, საკუთარი სახლი 10. —ერთადერთი
წარმომადგენელი პასხალიძის აბრეშუმის თესლის ბათუმის, ქუთაისისა და თფი-
ლისის გუბერნიებში შთავაზნად და რუსად.

ქ უ თ ა ი ს ი
პირველი კერძო სამკურნალო

სპეციალისტი აქიმიები.

მუდმივი საწოდებით თ. ა. რედაქციის სახლი თეთრ სივარდს.
ავთომყოფებს მიიღებენ ყოველდღე:

დ ი ლ ი თ.	
გ. ა. აშანდო—ყელის, ცხვირის, ყურისა და ქირურგიული.	1—2
გ. ს. ნადირაძე—შინაგანი და ბავშვის.	10—12
ა. ა. რედაქციის—დონატორი, ქალთა, საბავშვო.	11—12
მ. დ. ბუთახოვა—კანის, ათაშანგი, ვენერ.	12—2
გ. ა. ჯოღაშვილი—საბავშვო, ქალთა და შინაგ.	12 1/2

ს ა ლ ა მ ო თ.

გ. დ. ჯოღაშვილი—თვალის 4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჯოღაშვილი—საბავშვო, ქალთა და შინაგ. 5 1/2—6 1/2
სამკურნალოთა მოწყობილია სააქ.—საანალიზო კაბინები: სისხლის, შარ-
დის, ნახველისა და სხვ. შესამოწმებლათ. ძიძის შემოწმება, ყვავილის აცრა,
606—914 შესწავლა კონსულტაციურათ. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავთომყოფე-
ბისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შაური, ავთოკია და კონსულტაცია მორი-
გებით. საწოდებით 3 მანეთიდან და ამაზე მეტათ. აქამთა მუდმივი მორიგობა.
ტელეფონი № 53
სამკურნალოს დირექტორი—გ. ა. ჯოღაშვილი.

„რ ა ლ ი უ მ ი“

ხუთშაბათიდან, 6 თებერვლიდან ნახევრები იქნება ახალი პროგრამა

I.
პ ა ტ ი-შ უ რ ნ ა ლ ი.

II.
„ს ი ნ ი ლ ი ს ი ს ქ ე ნ ჯ ნ ა“

ძლიერ შესანიშნავი სურათი თანამედროვე დრამა „მონაპოვო“ 4 ნაწილად.
დერა დენეკის და ფრანკის კეისერის მონაწილეობით

III.
გ ა ლ ე ტ ე ბ ი და ი ნ ს ტ ი ტ უ ტ ე ბ ი



(ს. ს. ხიზარული თვე).
კომედია ღუსანის მონაწილეობით
პროგრამას კარდა ახალი
ფიქვა „მარსის“
ტანგო მაქს-
ლინდერისა.

ი ყ ი დ ე ბ ა კახიანურში
რკინის გზის გადასავლთან ორსართუ-
ლიანი ქვიტკირის სახლი, დაგირავებუ-
ლი ბანკში, ღვინის სარდაფით, სარიათი
და ბაღით, ზომით 400 კვ. სავ. პირა-
ბების გაგება შეიძლება ბ. მ. კენუთან,
თფილისის ქუჩა, ფირალოვის სახლი.

დაიბარბა

პასპორტი № 219 1913 წლის 26 აგვის-
ტოს თარიღით
მნახველს ვთხოვთ მოიტანოს კიწმარი-
შვილის თესლეულობის მაღაზიაში.

1914 წლის 2 იანვრიდან 2 января 1914 года
ქუთაისში, კირაკოზოვისა და ოგანოვის ქუჩაზე Кутаисъ на Гимназической ул.
სახლში, ბუღერის პირდაპირ გაიხსნა в д. Киракозова и Оганова открыта
კანცოროს კонтора
ნოტარიუსის გ. პ. კოკოჩაშვილისა. НОТАРИУС В. П. КОКОЧЕВА.

აქიმი პ. თ. ბუშელაშვილი.
ღებულობს ავთომყოფებს
შინაგანი, ვენერიული, კანის) ვიტუ-
შინსკის სახლი, ავთიკის უკან, პუშკინის
ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში. თ.

აქიმი ი. ჩარეკოვი იღებს კანისა
და ვენერიულ ავთომყოფე-
ებს შხოლოდ დღით 12—2 ს., საღ.
6—8 ს. სხვა დროს აქიმი საავთომყოფე-
შია.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, ბოლოციის
გვერდით, ფირალოვის სახლში. თ.

აქიმი დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგა-
ნის, ბავშვის, აგრეთვე ყე-
ლის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით
ავთომყოფებს. თფილისის ქუჩა სახლი ნი-
კარაძისა.

აქიმი. კაკიჭაშვილი. დაბრუნდა
საზღვარ-გარეთიდან დ. დრო-
ებით იღებს ავთომყოფებს საკუთარ სახლ-
ში სომხების ქუჩაზე, კათალიკების ეკ-
ლესიასთან.

ახალი ამბავი.

დიდძალა საზოგადოებამ მიაცილა
განსვენებული მოსე ქიქოძის ცხედარი
უკანასკნელ სავენდში. მრავალი იყო
გვირგვინი. საფლავზე სიტყვები წარ-
მოსთქვეს (გვერდითი სახელით) ბ. კალ.
ჩიკვიძემ და ერ. თუბერგიძემ.

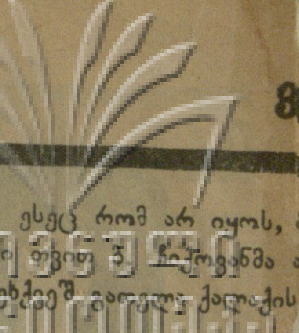
◆ დღეს ქალაქის თეატრში მხატვარი-
მოგზაური ბ. სტ. უფაროვი ლექციას
წაიკითხავს შემდეგ თემაზე: „სილამაზე
და ხელოვნება“, ლექცია დაიწყება შეა-
დლის 12 ს.; გამოფენილი იქნება მრავ-
ალი სურათი. ფსი ლექციაზე შესასვლე-
ლი—შაურიდან ერთ მანეთად.

◆ დღეშათა საავტენტო პეტერბურგი-
დან იტყობინება: სენატმა გააჩინა საკა-
სიკო საჩივარი უგანთოლელისი თავა-
დის ჟია დადიანისა და სხვათა, რომელ-
თაც თფილისის სამოსამართლო პალატამ
კატორგა გადაუწყვიტა ქუთაისში თავ.
დადგენილის მოკვლის გამო. სენატმა
დაადგინა—განყოფილებიდან საქმე სენა-
ტის დეპარტამენტს გადასცეს იმ საკითხის
გამოსარკვევით, თუ რამდენათ კანონიე-
რი აყო შედგენილობა თფილისის სა-
მოსამართლო პალატის იმ კრებულისა,
რომელმაც ეს საქმე გააჩინა.

◆ ქალაქის მოურავს ნამესტნიკის
თანაშემწის პეტრესონისაგან მოუვიდა
დღეშათა, რომლითაც ის აცნობებს ნა-
მესტნიკს ავთომყოფობის გამო არ შეუ-
ძლია ქუთაისის ქალაქის საბჭოს დეპუ-
ტაციის მიღება. ამიტომ მხოლოდ დასა-
ბუთებული შეადგამლობა გამოგზავნეთ
შესახებ იმისა, რომ ქუთაისში მეფოვე-
თა ინსტიტუტი არ იქნეს შემოღებუ-
ლი. ასეთი პასუხის გამო ქალაქის სა-
ბჭოს დეპუტაციამ შემდეგი შინაარსის
დღეშათა გაუგზავნა გოფმისტერს პეტერ-
სონს:

„ქუთაისის საბჭოს დასაბუთებული
შეამდგომლობა იმის შესახებ, რომ ქლა-
ქი გათავისუფლებულ იქნეს მეფოვეთა
ინსტიტუტის შემოღებისაგან ქუთ. გუ-
ბერნატორის მიერ 4 თებერვალს წარე-
დგინა მეფის მოადგილეს. გუბერნატორ-
მა მოახდინა განკარგულება და მრავალი
სახლის პატრონი დააჯარიმა. მცხოვრებ-
ნი უკიდურესათ შემწეულებული და მოუ-
მზადებელი არიან ისე ძვირი და რთული
მეფოვეთა ინსტიტუტის შემოღებისთვის
და გთხოვთ, თქვენო აღმატებულებავ
ყურად იღოთ მცხოვრებთა მუდარა და
გრადის წინაშე მხარი დაუჭიროთ ჩვენს
შეამდგომლობას“.

◆ შვიტკის მრეწველთა საბჭო 7 თე-
ბერვალს დაბრუნდა ქუთაისიდან, სადაც
ორი კვირას განმავლობაში დღე მუდამ
სხდომები ქონდა.
◆ ქუთაისის სათავად-ზნაურთა დღე-
შათა



ტრთა საკრებულოს მდივანი დავ. ბეს. მდივანი მიწვეულია ქიათურის შაიქის მრეწველთა საბჭოს კანტორაში სამსახურისათვის თებერვლის პირველ რიცხვიდან.

◆ თურნალ-გზებების კანტორა იმერეთშია. მიიღო გამოცემისათვის ს. ჯვარიანის წიგნი: „შოთა რუსთველი და მისი პოემა“ და კანტორაში ხელისმომწერებს შეუძლიათ მიიღონ იგი დღიდან კვიტანციის წარმოდგენით.

◆ რედაქციამ მიიღო რუსული გალესილი პოემა ზ. ლიპინისა „Дюшина Свѣта“. პოემის შინაარსი აღებულია ქართული ლექსებიდან. წიგნი საუცხოო გამოცემულია, ჩართული აქვს სურათები: ავტორის, შოთა რუსთველის, თამარისა და დავით აღმაშენებლის.

◆ დღეს ქალაქის გამგეობის დარბაზში დანიშნულია მდამო მოქალაქეთა კრება მამასახლისის ასარჩევად.

◆ ქალ. თეიმარაველობის წევრი ბ. ს. ჯვარიანი ოთხი თვის თავისუფლებას შემდეგ ქუთაისს დაბრუნდა და შეუდგა სამსახურის მოვალეობას.

◆ ქუთაისის სახალხო უნივერსიტეტის თეატრალურმა სექციამ გადაწყვიტა მონაწილეობა მიიღოს, თუ რო კორ. ყიფიანის იუბილე ქუთაისში გადიხან.

◆ ი. გედევანიშვილის „სინათლე“ მეთექვრმე იმართება თფილისში.

◆ გუშინ შესდგა საფინანსო კომისიის სხდომა რომელზეც განსახილველი იყო ნ. ნიკოლაძის და გენერალური სინდიკატის წინადადება ქალაქის მუნიციპალური საქმეების მოწყობის თაობაზე.

◆ დამა ხარაგაულთან გვწერენ, რომ ამ წინაზე იქ ნაქიფარი „კაკარდონებს“ დიდი აურ-ზაური აუტეხიათ ერთ სამიკტოში. სხვა ვისმე უბრალო მომკვდავს, რომ ასეთი ამბავი ჩადინა, ახლა ოქმები ოცი მაინც ექნებათ შემდგარი, „კაკარდონები“ ერთი თუშნით გადარჩენ, დაზარალებულ მედუნებს უხდესა.

მოწერილი ამბავი.

დ. აბაშა. ორი თვე იქნება, რაც აქ გადმოვიყვანეს ახალი „ჟორიდანკი“ თამარი, რომელშიც სასტიკი ზომები შემოიღო დამაში; თურმე, როგორც ხმა დადილა და კიდევ, ეს „ზომები“ საუკეთესო საზოგადოება იყო ქრთამისათვის და აი, ახლა ამ მოხელეს პასუხის გებაში აძლევნ ქართუმების აღებისათვის და გადაყენეს კიდევ სამსახურიდან. მასზე ახლა მრავალი საჩივრები აღიძრა მაზრის უმფროსის წინაშე. ხსენებული „ჟორიდანკი“ ნათესავი ყოფილა ადგილობრივი ბოქალის აბაკარაისა, რომელიც აუღელვებია იმის შესახებ საჩივრებს და უთქვამს, რომ ის აღარ დადგება აბაშაში ბოქალეთა; ამაზე ვაჭრები შეწყუბებულან... დაფიქრებით, თუ მართლა გადავიდა აქედან და დებუტაცია მიუგზავნიან, რომ არ გამოგვჭრა ყელი, არ დაგვტოვა ობლათო. დებუტაციის წევრს პირნათლად უსრულდებათ დავალება. დებუტაციაში ვაჭრებს გარდა ყოფილა ერთი აქიმიც, რომლის პატივისცემისათვისაც ბოქალთა კვლავ რჩება სამსახურში ისევ აბაშაში...

დ. აბაშა. 2 თებერვლის მოხდა აბაშის საკრებულო ამხანაგობის წევრთა წლიური კრება. კრება დანიშნული იყო ვაჭრების სასწავლებლის შენობაში ორ საათზე, ხალხმა ბლომათ მოიყარა თავი სასწავლებლის ეზოში, მაგრამ დარბაზის კარების გაღებას არა ეშველარა, ოთხი საათი იქნებოდა იფინზე გამოჩნდა გამოგობის წევრი მამა შომახია და გამოცხადდა ხალხს: წევრებს შეუძლია შემოვიდნენ კრებაზე, ხოლო არა წევრებს კი ვერ შემოუშვებთ, რადგან წესდება ნებას არ გვაძლევს.

ზოგიერთი პირი შორის სოფლიდან იყვნენ გამოსული, რომელთაც მომავალში გაეცნებოდა ასეთივე ამხანაგობა და სურდათ კრებას დასწრებოდნენ და ამით ცოტა გამოცდილების შეძენას ფიქრობდნენ. ასეთი სოფლის ამხანაგების ზოგიერთი გამგეობის წევრის მოქმედება. ნეტავი, ის გვიპასუხებენ ამის წინააღმდეგ!

აბიპ. მიორკის წერილი

ქვემოთ სახალხო გაზეთიდან, გაღვაქს ებ. გიორგის წერილი და თან...

იმერ. ებარქ. სამღვდლოთა კრებაზე ავტოკეფალიაზე, (და სხვაზეც) მსჯელობა-კამათის უფლება ე. ს. ებ. გიორგიმ არ დართო, სწორედ, ჩვენ გაზეთში იყო მოყვანილი. ამ აღსარებით „სახ. გაზეთს“ პასუხისმგებლობას ვაშორებთ.

წერილში ე. ს. ბძანებს, რომ ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია, რომ მხოლოდ ორიოდე მცვირალა დებუტატს კრებასას სურდა ავტოკეფალიის თაობაზე დებუტატს გაგზავნა, სადაც ჯერ არს და არა მის თაობაზე სხვა-კამათო. და მეც სწორედ ასეთი დებუტატს გაგზავნა ავტოკეფალიაზე კრებასო. ჩვენ ვფიქრობთ, ეს ერთი და იგივეა და ჩვენი რეკენზიტა არ შეეცდარა—სწორედ ამ დებუტატს დედნის შედგენის დროს მობდებოდა სხვა-კამათი ამ საგანზე, ავტოკეფალიაზე, რის უფლებაც მინიჭებული ქონია ასეთ კრებებს, და ეს კი აუცილებლათ საჭირო იყო იმერ. ებარქ. სამღვდლოთა კრებაზე. მართალია, ავტოკეფალიაზე ბევრი დაიწერა და ითქვა, მაგრამ, სამწუხაროთ, შეუმტლდართ შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ ყოველ. სამღ. გიორგის არა ერთი და ორი სულიერი მამა ეყოლება მისდამი საზოგადოება და რწმუნებულს სამწყსოში, რომელ სულიერ მამასაც ავტოკეფალიაზე არც დაწერილი წაუკითხავს, არც მასზე ნათქვამი გაუგებრობა და საზოგადოთ არც ეს მისი რა ამ ავტოკეფალიისა. ასეთი სულიერი მამანი იქნებოდნენ ამ კრებაზეც და იმათთვის ზედმეტი ბარგი არ იქნებოდა ამ საგანზე მსჯელობა-კამათი მოგესმინათ. ავტოკეფალიაზე სხვა-კამათი დასრულებულათ არაოდეს არ უნდა ჩაითვალოს. ერთი-ორი დაწერილი, თუ თქმით რომ ასეთი წყალობა გვდირსებოდა, ჩვენს ბედს ძალი არ დააყვდა...

ახლა მოვუსმინოთ პატრიარქულ ე. სამღვდლოს:

„სახალხო გაზეთის“ № 1106 (2 თებერვა) მეთაურში—„სამღვდლოების კრების გამო“, სხვათა შორის, ნათქვამია: „როდესაც იმერეთის სამღვდლოებამ ავტოკეფალიის შესახებ მოინდომა მსჯელობა, ეპისკოპოსმა გიორგიმ ნება არ დართო“. ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია. თორაღ დებუტატის სულიერი მამა არა მსჯელობა ავტოკეფალიაზე, არამედ შედგენა და გაგზავნა, სადაც ჯერ არს იმავე შინაარსის ტელეგრაფისა, როგორც ამ სამი წლის წინათ იმერეთის სამღვდლოების კრებამ ეგზარხოს ინოკენტის გაუგზავნა, და რომელშიც, სხვათა შორის, მოსთხოვა ჩვენი წადლის (ავტოკეფალიის) მიწვევაში დაგვეხმარო. მკითველ საზოგადოებას ასევე, რა პასუხი გამოიწვია ამ მოთხოვნამ. დემოგოგობა და ხელმწიფის ბძანების წინააღმდეგობაც კი დაგვწყაღეს და სხვა. ორიოდე მცვირალის, რომელთაც ლხინიკო უქმადევიზი, პირზე აკერიათ გაუმარჯოს ავტოკეფალიაზე, საქმით კი ღმერთმა იცის, საით მიიღვიან, უნდადთ გაემგორებოთ წინააღმდეგ ტელეგრაფში, უფრო კი მკვამეთ. აი, მე ამნაირი შინაარსის ტელეგრაფის გაგზავნა ავტოკეფალიაზე, თუმცა დღესაც არ ვიცი, გამოიგნეს თუ არა, წინააღმდეგ ტელეგრაფების და ქობალალების გაგზავნა ახალ პირებთან ვნების მეტს არას მოუტანს საქმეს.

ახლანდელს სამღვდლოების კრებას, თუნდა რომ ქონდა მსჯელობა ავტოკეფალიაზე, ვერაფრის საყურადღებოს ვერ იტყვია, ამისთვის არც მომზადება შესწევდა და არც დრო ქონდა. მისი მსჯელობა ბოლოს გამოიხატებოდა მარტო იმაში, რომ დაადგენდნ—ავტოკეფალია გვერდა, რომ უამისოთ ჩვენი ეკლესიის აღდგენა შეუძლებელია. ეს ახრი ხომ არა ერთჯერ ითქვა და დაიწერა. არა ერთჯერ გვითხრეს: ამ კითხვის გადაწყვეტა ხელმწიფე იმერეთის კრებას რუსეთის მომავალ საეკლესიო კრებას გადასცა და მოვალენი ბართ მოთმინება იქონიოთ და მოიკადოთო.

მეტათ სცდება პატონი მეთაურის ავტორი, როდესაც შემდეგს სწერს: „იყო დრო, როდესაც ქართულ სამღვდლოებში შემაჯავრებელ სტამულათ გადატყეული იყო საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა, დღეს ესეც აღარ არის. ძველი იდელები დავაწყებულია. სამღვდლოებმა ჩაითარა პარადი. ცნობიერება, იმ სიყვარულზე, მაშობოდან, აბაშის...

პირადს კეთილდღეობას, კარგ-ას ანაცვლოა იდელები ქართული ეკლესიისა“. არც სამღვდლოებებს და არც მის წინამძღვართ თავანთი იდელები არც დაეწივებიათ და არც უღალატიათ მისთვის. უღრმო ყვარული და ჩხავილი საქმეს ვნების მეტს არას მოუტანს. თვითონვე მეთაურის ავტორი ბძანებს რომ: „საკითხი საქართველოს ავტოკეფალიისა ჯერ გადაწყვეტილი არ არის. იგი ჯერ ისევ ელის გადაწყვეტას, უმალესი ბძანების თანხმით. ამასვე მოწმობს თავის უქვეშევრდომი მისკენებაში კავკასიის მეფის მოადგილე. ზემოხსენებულ მოსენებაში მეფის მოადგილე ამბობს, საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა ელის კანონიერ გადაწყვეტილებასო. თუ ეს ასეა, სამღვდლოებებს უფლება აქვს, როგორც ზნეობრივი, ისე იურიდიული იმჯელოს ავტოკეფალიაზე და მოამზადოს სრული მასალა იმ საეკლესიო კრებისთვის, რომელიც უმალესისათვის ბძანებით დღეს არა ხვალ უნდა შეიკრიბოს რუსეთში“.

მსჯელობა და მასალის მოგროვება ავტოკეფალიაზე დასრულებულათ უნდა ჩაითვალოს. ესთქვით და დაგსწერეთ, ვისაც რა შეგვეძლო, იმაზე მეტს, რაც ითქვა და დაიწერა მკოდნე და ავტორიტეტთან ავტოკეფალიის მომხრე პირთაგან, მე და ჩემდამო რწმუნებული სამღვდლოებები ვერას ვიტყვით. ჩვენი უთავბოლო მსჯელობათ კი საბაზს მივსცემთ იმეორს, ვითომ ავტოკეფალია გვერდა რაღაც დაფარული მიზნის მისაწევად. დიხ, შეიძლება მალე რუსეთის სამღვდლოების კრებას მოუწოდონ, მაგრამ ისიც შეიძლება, რომ მანამდე ბევრმა წყალობა ჩაიაროს. კრებაზე მოწვევულნი იქნებიან საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენელიც, ეს წარმომადგენელი ისე ვერ წავლენ, რომ ერთჯერ კიდევ არ შეეკათონ სამღვდლოებებს. სამღვდლოების კრებებმა უნდა მისცენ ისტორიკული თავიანთ წარმომადგენელთ. მომავალი ჩვენი სამღვდლოების კრებების თავსატეხი საკითხი იქნება, წავიდნენ თუ არა საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენელი რუსეთის საეკლესიო კრებაზე. ამ კითხვას ჩვენი ჩვეულებრივი წლიური ეპარქიალური კრებები სხვადასხვა მიზეზისა გამო ვერ გადაწყვიტავენ. ჯერ ისიც არ ვიცით, გვეძახიან თუ არა, ჯერ ისიც არ არის გადაწყვეტილი თვით რუსეთის სამღვდლოებისგან, ვის მოუწოდებენ. ვიქონიოთ, ბარცნებო, სილნე და წინდახედულობა; ბრახმო-რეული ყვირილით და წერით დი-მოსს ვგვრით ჩვენი საქმის მოწინააღმდეგეთ.

ეპისკოპოსი გიორგი.

3 თებერვა. 1913 წ.

გაქვითი სიტუაციის შეხიზნა.

დიდებული ნაზარეველი სამართლიანის გულისწყრომით დაერია იმ გარეწართ, რომელთაც ღვთის ტაძარი გეხდათ სი-ვაჭრო სახლათ და შოლტით ხელში გამოაძევა ისინი ტაძრიდან... ეს ფრიად საგულისხმო მომენტი ღვთის, აღმამის ცხოვრებიდან ხშირათ მეხატება თვალწინ, როდესაც წარმოვიდგენ ჩვენი დროის ბეჭდვითი სიტუაციის, განსაკუთრებით, პრესის, გათახსირებას, ზნეობრივ და გონებრივ უზადრუკობამ დაისადგურა ჩვენს პრესაში და მხოლოდ, თავხედით, თავი აუღერია. ვინმე უზადრუკი ქონდრის კაცი თუ შეუფარებია დღეს პრესას მისთვის კი არა, რომ უყვარდეს იგი, ან სწამდეს მისი დიდი მნიშვნელობა; არა, პრესა მას საპირადო, წერილობით ანგარეშების იარაღათ სჭირია, მას მოსვენებას არ აძლევს, ახშობს ჟინის, მოყრის, შურისძიების სურვილი, და ამ სამარცხენო სურვილის დასაკმაყოფილებლათ გაზეთის საშვალე-ბას მიმართავს.

იგი ცილისწამებითა და ინსინუაციებით ილაშქრებს მისგან ათვალისწინებულ პიროვნების წინააღმდეგ, და ამ დროს ვერ შეიწყნარებს, რომ ყოველი პეკარი, ყოველი სიტყვა მისი ნაწარმოებისა მასვე არცხვენს, შეგნებულსა და კეთილსინდისიერ მკითხველთა თვალში...

და მწამდა უაღრესი მნიშვნელობა საზოგადოთ ბეჭდვითი სიტუაციის; კერძოთ პრესასაც, როგორც საზოგადოებრივი აზრის, საზოგადო მისწრაფებათა გამოხატველს, პატივს ვსცემდი, პრესის დამწერლობაზე, მისი დახურდავება საზოგადოების დაცემის, მისი უზუნებობის ნიშნათ მიმაჩნდა...

დღესაც პატივს ვსცემ პრესას პატიოსანს, სინდისიერს აზრსა და მიმართულებას, ხოლო, მთელის ჩემის არსებით ვგმობ და ვკიცხავ პრესის თვალთმაქცობას და სიყალბეს.

თუ ყველასათვის სათაგლოა საზოგადო გამოცემთან და გაშუშთან ურთიერთობა, არა ნაკლებ სათაგლო უნდა იყოს ურთიერთობა იმ აღმამთან, რომელიც წინადაც განზრახულის სიტყვით და საზოგადოების ცილისწამებით ავსებს გაზეთებს, რომ სხვისი სახელისა და პატიოსნების გაქვეყნით თავისი თანგვიანი და შხამიანი გული მოიგებოს.

ჩემს მსჯელობას აქადემიური ხასიათი როდი აქვს მე თვით განვიციდი დღეს ცილისწამებულთა და მამებლართა შემოსევას, მათგან აკლებას.

ეს ერთი ხანია ჯერ გაზეთ „მერკურის“ და მერე „სიმართლის ხმის“ საშვალეობით პირადთ ჩემზე და ქუთაისის ქალაქის გამგეობაზე იერიში მოიტანა ერთმა უზმარმა და გულმართალმა რაინდმა, რომელიც ამოფარებია ხან „მოქალაქის“, ხან „გაშენდილის“ ფსევდონიმს. შეიძლება, ერთი კი არა, ორიც და მეტიც ეფარებოდეს ამ მრავალმნიშვნელოვან ფსევდონიმებს, მაგრამ ახრი და მისწრაფება მათი მხოლოდ ერთია—ჩემი გალანძღვა, გამოქიპება, ჩემი გახანძგა უფრო შორსაც მიდინა: უნდათ დაბეზღებით სამართალშიც მიმცენ, როგორც საშინელი ბოროტმოქმედი.

ამა, წაიკითხეთ თუნდ „სიმართლის ხმის“ მე-19 ნუმერში მოთავსებული „გაშენდილის“ წიგნი. მთელი ეს გველი ეპისტოლე, დაღის ენერგიითა და აწვეულის კილოთი დაწერილი თვითდად ბოლომდე სავსეა ჩემი სახელის, ჩემი აღმამის მხრის შეურაცხყოფელ-დამამიკრებელი ბრალდებებით. ნუ იტყვით, თურმე ჩემი ხანმოკლე მოღვაწეობა ქალაქის თვითმართველობაში წარმოადგენს ერთს დაუსრულებელ ბოროტმოქმედებას. მატყურობამ და თვალთმაქცობამ თქვენი პირი წაიღოს, თურმე ამ ხნის განმავლობაში სრულიად გამოჭურდავს, გამოძარცვავს ის დაწესებულება, რომლის მოვლა და პატრონობაც მომანდო საზოგადოებამ.

ჯერ „მოქალაქემ“ დაქრა ბუკი, შექნა განგაში, ქვეყანას მოუწოდა ქუთაისის ქალაქის გამგეობისა და ჩემს შესარცხვენათ; რაკი იჯერა გული ჩვენი ლანძღვითა და შეურაცხყოფით, „მოქალაქე“ და „შამში“ ამოვლებული კალს აგვიტეხეს გულღვარდლიანს „გაშენდილს“ გალასცა.

გთხოვ, მკითხველო, იქნინო ცოტადი დენი მოთმინება და მოისმინო რამდენიმე ნაწყვეტი „გაშენდილის“ ნაწარმოების, მისი ვრცელი ჩემდამი მომართული ბრალდებისა. თვით კილო და სტილი წერილისა სკამათ ახასიათებს ჩემს მოძულე ავტორს.

წერილი ასე იწყება: „მეოთხე წელი გადის, რაც ბ. ჩიქოვანი ქუთაისის ქალაქის თავთ მოველინა. არჩევს შემდეგ წარმოთქმულ სიტყვაში თავისი თავი ქუთაისის აღორძინების პიონერათ დასახა, ბევრი რამის გაკეთებას დაგვიპირდა, მაგრამ სავალალო ის არის, რომ ჯერჯერობით ქალაქისთვის არა გაუკეთებია რა, პირიქით, მის ხელში ქალაქის ყოველი საქმის უწესრიგობამ და არეულობამ უზადრეს წერტილამი მიაციდა“.

ცოტა ქვევით „გაშენდილი“ ბძანებს:

„ჩვენს ლორდმერს არ შესწევს იმდენი მოქალაქობრივი გაზედილობა, რომ გაძევოს ქალაქის თვითმართველობიდან ბოროტმოქმედი. ისინი თავისუფლათ განაგრძობენ სამსახურს და საქალაქო ბაქაურის ქმანს, არაფერ არ დასჯა ბოროტმოქმედი, პირიქით, ქალაქის თავი მფარველობას უწევს მათ, ზოგიერთს ჯამაგირიც წაუშობა, ამრიგათ დადგომია ის მიუფრეხების პოლიტიკის, ცდილობს შინაური ნაგავი გარეთ არ იქნეს გატანილი, დინადი გამოიწვიეს მოაფრების რეგისტრის რასა, მოაფრების რეგისტრის რასა, მოაფრების რეგისტრის რასა...“

გის დაკარგვა. ესეც რომ არ იყოს, დენიმე წელიწადი წინ უკვე წაიკრებოდა ახალ ავტო-მობილზე დაიწყო ქალაქის ტრასა...

ამას შემდეგ იწყება ვრცელი ბრალდებით ოქმი, რომელშიც დავიწყოლეთ მოთხრობილია ყველა ჩემი დანაშაული და ქალაქისა და კანონის წინაშე. ბრალდება ის, რომ ქუთაისზე რკინისგზის მოყვანა „დამიწმენია“, მაგრამ ვერ მიხერხებია და ტყეილათ ამ საქმისათვის მანუაში ქალაქის ფული დამიხვია; ქუთაისში მეოთხე ხიდის გაკეთება მომწინდებია და ეს საქმეც ვერ დამოლოებია; ჩალის ფასით, ესე იგი მას მანუადა წელიწადში გამოიცია ქალაქის ბაღში პავილიონის აშენების უფლება; რადგან შემდეგი პუნქტი ბრალდებისა ერთობ საგულისხმოა, ნება მომეცე ერთიანად ამოვსწერო:

„მას შემდეგ, რაც ბ. ჩიქოვანი ქალაქის თავთ იმყოფება, და ამავე დროს თ ატორული კომისიის თავმჯდომარე თეატრის შემოსავლის ქირა ნაღდათ პიკიც კი არ შესულა ქალაქის კასაში წინათ კი ნათას მანეთამდე წლიურ შემოსავალი ქონდა ქალაქს თეატრდან“.

დანარჩენი ბრალდებანი; თურმე ვლაქ ვგალობს (თუ გილოვას?) მფარვლობას ვუწევს, რადგან კენჭობის დროს დამებშია, და დუქნის ქირას არ ვახსენებ; თურმე ქალაქის ხარჯზე ეტლი მიმტენია და იმით დავსერილობ; თურმე ერთს დამსახურებულ მასწავლებელ ქალ თურმე ქალაქის სამკითხველოდან უფასო წიგნებით სარგებლობა მოგვსვენ; ვილაქ ჩემი ნათესავი ქალისთვის 15 თუმან ქალაქის გაღასხადი მამატეხიან; თურმე დიდს მფარველობას ვუწევ ქურდსა და მუქთახორა მოსამსახურეებს; დასასრულ მიუხედავთ იმისა, რომ ქალაქის კასა უკედურეს კრიზისს განიცდის, თურმე მე ზოგიერთს უღირს თავისიან მოსამსახურე ჯამაგირი წაუშობდ და უფრო ღირსეული კი უყურადღებოთ დავსტოვებ.

წერილის დასასრულია აღსანიშნავი ისეთივე რიხითა და გაბედულობის არის დაწერილი, როგორც დასაწყისი „გაშენდილი“ ბძანებს:

მას შემდეგ, რაც გაზეთებში ბოროტ მოქმედებანი გამოკვეყნდა, რა მოღვაწეობა უნდა დაიჩივოს ბ. ჩიქოვანმა? მიუხედავთ ამისა, ის არათუ თავს ანებებს ქალაქის თავობას, პირიქით, ცდილობს, თუკი გავიდანუშერი, კვლავ მოიკალთათოს (თუ მოიკალთათოს?), მაგრამ ენახოთ, ვის აღსვენებს ბ. ჩიქოვანი თვალებს. არჩევანი მოახლოებულია ქუთაისის მოქალაქენი არც ისე მოუშვებელია, რომ შესაფერათ აღდაფასონ ბ. ჩიქოვანის მოღვაწეობა“.

აი, სწორედ ამ უკანასკნელს სიტყვებში ნათლათ და გაბედულათ გამოხატული უმთავრესი მიზანი „გაშენდილის“ ჩემს წინააღმდეგ გამოლაშქრებისა, ამისთვის არის საოცრის მეცადინეობით მოგროვებული ჩემს წინააღმდეგ აღდენი სიტყვები, კორი და უსინდისო ცილისწამება. მოახლოებული არჩევნით მაშინგა ჩემი მოწინააღმდეგე და აშკარათ მემუჭრება,—თუ შენით არ დაგინებებია თავი ქალაქის მოურაობისთვის, სულერთი ქუთაისის მომწიფებული მოქალაქენი მინც გაგამევენო.

ამ მოქარადან აშკარათ ჩანს, რომ „გაშენდილი“ უკვე შესდგომია საარჩევნო აგენტაციას, მიუხედავთ იმისა, რომ ჩემი არჩევამდი ჯერ კიდევ მთელს წელიწადზე მეტია, და ახლავე გადაწყვეტილი აქვს, რომ ჩემი გაშვების საქმეში უთუოთ გამიარჯვებს და მით ბედნიერი და სახელოვანი გახდება. ან როგორ არ იქნება წინააღმდეგ დარწმუნებული გამარჯვებაში, როდესაც გვერდში გვუდგები მასავით ცილისწამებასა და დამებლად გამოწვრთნილი პირქუში რაინდი „მოქალაქე“; ხოლო საკითხავი აი რა არის ასე ადრე რათ შეუდგენ ეს ვაჭბატონე საარჩევნო ომს, აგენტაციას? მართალი მათ მოსვენებას არ აძლევს გულში და გუბებულ შხამი, მაგრამ მე მაინც ვერ წარმოამდგენია, თუ რა კალამა უნდა გაუძღოს მათ მთელი წლის განმავლობაში, ან როდენი ძალა უნდა დაეკარათ თავის სინდისსა და გონებას დაუსრულე ბელ ლანძღვა და ცილისწამებათა სათხზავთ.

რადგან ვერაფერი გააკეთე, რისთვის, რომ დაბრუნდებოდე ქალაქის...

ტატა საკრებულოს მდივანი დავ. ბეს. მდივანი მიწვეულია ქათურის შავიქვის მრეწველთა საბჭოს კანტორაში სამსახურისათვის თებერვლის პირველ რიცხვიდან.

◆ ქუჩა-გაზეთების კანტორა იმერეთში მიიღო გამოცემისათვის ს. ჯვარის წიგნი: „შოთა რუსთველი და მისი პოეზია“ და კანტორაში ხელის მომწერლებს შეუძლიათ მიიღონ იგი დღიდან კვირის წარმოდგენით.

◆ რედაქციამ მიიღო რუსული გალექსიკონი პოემა ბ. ლიპინისა „Долина Счастья“. ჰაიკების წინადასი აღებულია ქართული ლექსებიდან. წიგნი საუბრობო გამოცემულია, ჩართული აქვს სურათები: ავტორის, შოთა რუსთველის, თამარისა და დავით აღმაშენებლის.

◆ დღეს ქალაქის გამგეობის დარბაზში დანიშნულია მდებარე მოქალაქეთა კრება მამასახლისის ასარჩევად.

◆ ქალ. თვითმართვლობის წევრი ბ. ს. ჯვარიანი ოთხი თვის თავისუფლებას შემდეგ ქუთაისის დაბრუნდება და შეუდგა სამსახურის მოვალეობას.

◆ ქუთაისის სახალხო უნივერსიტეტის თეატრალურმა სექციამ გადაწყვიტა მონაწილეობა მიიღოს, თუ რო კოტ. ყიფიანის იუბილე ქუთაისში გადინდეს.

◆ ი. გელდენიშვილის „სინათლე“ მეთავერ იმართება თფილისში.

◆ გუშინ შესდგა საფინანსო კომისიის სხდომა რომელზეც განსახილველი იყო 5. ნიკოლოზის და გენერალური სინდიკატის წინადადება ქალაქის მუნიციპალური საქმეების მოწყობის თაობაზე.

◆ დამა ხარაგაულიდან გვეყრენ, რომ ამ წინაზე იქ ნაქიფიარ „კაპარდონებს“ დიდი ზღაპრული აუტენიით ერთ სამი-კრტაში. სხვა ვისმე უბრალო მომავლადეს, რომ ასეთი ამბავი ჩადენა, ახლა ოქმები ოცი მაინც ექნებათ შემდგარი. „კაპარდონები“ ერთი თუთიში გადარჩენ, დაზარალებულ მელდენს უზღესო.

მოწყობილი ამბავი.

დ. აბაშა. ორი თვე იქნება, რაც აქ დამოიყვანეს ახალი „ურადნიკი“ თათარი, რომელმაც სასტიკი ზომები შემოიღო დამაში; თურმე, როგორც ხმა დალიოდა კიდეც, ეს „ზომები“ საუკეთესო საწვალემა იყო ქრთამისათვის და აი, ახლა ამ მოხელეს პასუხის გეგმა აძლევს ქართამების აღებისათვის და გადამყენებს კიდეც სამსახურად. მასზე ახლა მრავალი საჩივრები აღიძრა მზარის უმფროსის წინაშე. ხსენებული „ურადნიკი“ ნათესავი ყოფილა ადგილობრივი ბოქაულის აბაკარაგისა, რომელიც აუღლელებია იმის შესახებ საჩივრებს და უთქვამს, რომ ის აღარ დადგება აბაშაში ბოქაულთა; ამაზე ვაჭრები შეწყუბებულან. დავითებებით, თუ მართალია გადგება აქედან და დეპუტაცია მოუგზავნიან, რომ „არ გამოგვჭრა ყელი, არ დაგვტოვა ობლათი, დეპუტაციის წევრს პირნათლად შესრულებით დავალება. დეპუტაციაში ვაჭრებს გარდა ყოფილა ერთი აქმიც, რომლის პატივისცემისათვისაც ბოქაული კვლავ რჩება სამსახურში ისევ აბაშაში...

დ. აბაშა. 2 თებერვლის მოხდა აბაშის საკრებულო ამხანაგობის წევრთა წლიური კრება. კრება დანიშნული იყო ვაჭრების სასწავლებლის შენობაში ორ საათზე, ხალხმა ბოლომდე მოიყარა თავი სასწავლებლის ეზოში, მაგრამ დარბაზის კარების გაღებას არა ეშველიდა. ოთხი საათი იქნებოდა აივანზე გამოჩნდა გამგეობის წევრი მამა შომახია და გამოუტყდა ხალხს: წევრებს შეუძლია შემოვიდნენ კრებაზე, ხოლო არა წევრებს კი ვერ შემოუშვებთ, რადგან წესდება ნებას არ გვაძლევს.

ზოგიერთი პირი შორის სოფლიდან იყვნენ ჩამოსული, რომელთაც მომავალში გაეხსენება ასეთივე ამხანაგობა და სურდათ კრებას დასწრეობდნენ და ამით ცრტა გამოცდილების შემდგომ ფიქრობდნენ. ასეთია სოფლის ამხანაგების ზოგიერთი გამგეობის წევრის მოქმედება. ნეტავი, რას გვიპასუხებენ ამის წინააღმდეგ?

აპის. მიორგის წარიღის გამო.

ქვემოთ „სახალხო გაზეთიდან“ გადმოგვყვს ებ. გიორგის წერილი და თან დავსძენთ: ცნობა იმის შესახებ, რომ

იმერ. ებარქ. სამღვდლოთა კრებაზე ავტოკეფალიაზე, (და სხვაზეც) მსჯელობა-კამათის უფლება ე. ს. ეპ. გიორგიმ არ ღმართა, სწორეთ, ჩვენ გაზეთში იყო მოყვანილი. ამ აღსარებით „სახ. გაზეთს“ პასუხისმგებლობას ვამტკიცებთ.

წერილში ე. ს. ბაძენს, რომ ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია, რომ „ზოლოდ ორიოდვე მკვირალა დეპუტატს კრებას სურდა ავტოკეფალიის თაობაზე დებუბის გაგზავნა, სადაც ჯერ არსდა არა მის თაობაზე სჯა-კამათი. და მეც სწორეთ ასეთი დებუბის გაგზავნა ავტოკეფალიაზე, ჩვენ ვფიქრობთ, ეს ერთი და იგივეა და ჩვენი რეცენზენტს არ შემეძარა:—სწორეთ ამ დებუბის დედნის შედგენის დროს მოხდებოდა სჯა-კამათი ამ საგანზე, ავტოკეფალიაზე, რის უფლებაც მინიჭებული ქონია ასეთ კრებებს, და ეს კი აუცილებლათ საქირო იყო იმერ. ებარქ. სამღვდლოთა კრებაზე. მართალია, ავტოკეფალიაზე ბევრი დიფერა და იქვეა, მაგრამ, სამწუხაროთ, შეუძლარათ შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ ყოფ. სამღ. გიორგის არა ერთი და ორი სულიერი მამა ეკოლება მისდამი საზრუნავსა და რწმუნებულს სამწყსოში, რომელ სულიერ მამასაც ავტოკეფალიაზე არც დაწერილი წაუკითხავს, არც მასზე ნათქვამი გაუგონია და საზოგადოთ არც არა ესმის რა ამ ავტოკეფალიისა. ასეთი სულიერი მამანი იქნებოდნენ ამ კრებაზეც და იმათვის ზედმეტი ბარგი არ იქნებოდა ამ საგანზე მსჯელობა-კამათი მოესმინათ. ავტოკეფალიაზე სჯა-კამათი დასრულებულით არაოდეს არ უნდა ჩაითვალოს. ერთი-ორი დაწერით, თუ თქმით რომ ასეთი წყალობა გვდირსებოდა, ჩვენ ბედს ძალე არ დაეყუდა...

ახლა მოვესმინათ პატრიარქულ ე. სამღვდლოთა:

„სახალხო გაზეთის“ № 1106 (2 თებერვა.) მეთაურში—სამღვდლოების კრების გამო“, სხვათა შორის, ნათქვამია: „როდესაც იმერეთის სამღვდლოებამ ავტოკეფალიის შესახებ მოინდომა მსჯელობა, ეპისკოპოზმა გიორგიმ ნება არ ღმართა“. ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია. ორიოდვე დეპუტატის სურვილი იყო არა მსჯელობა ავტოკეფალიაზე, არამედ შედგენა და გაგზავნა, სადაც ჯერ არს იმავე შინაარსის ტელეგრამისა, როგორიც ამ სამა წლის წინათ იმერეთის სამღვდლოების კრებამ ეგზარხოსს ინოკენტის გაუგზავნა, და რომელშიც, სხვათა შორის, მოსთხოვა ჩვენი წადილის (ავტოკეფალიის) მიწვევაში დაგვეხმარეთ. მკითხველ საზოგადოებას ახსოვს, რა პასუხი გამოიწვია ამ მოთხოვამ. დემაგოგობა და ხელმოწერის მძანების წინააღმდეგობა კი დაგვწყამს და სხვა. ორიოდვე მკვირალას, რომელთაც ლხინიკო უქმამეტივით, პირზე აკერიათ გაუმარჯოს ავტოკეფალიასო, საქმით კი ღმერთმა იცის, საით მიიღლინ, უნდადთ გაემეორებოთ წინააღმდეგი ტელეგრამა, უფრო კი მკვებეთ. აი, მე ამანირი შინაარსის ტელეგრამის გაგზავნა ავტოკეფალიაზე, თუქცა დღესაც არ ვიცი, გამოგნეს თუ არა, წინააღმდეგო ტელეგრამების და ქალღმდების გაგზავნა ახალ პირებთან ენების მეტს არას მოუტანს საქმეს.

ახლანდელს სამღვდლოების კრებას, თუნდა რომ ქონდა მსჯელობა ავტოკეფალიაზე, ვერაფერს საყურადღებოს ვერ იტყუდა, ამისთვის არც მომზადება შესწევდა და არც დრო ქონდა. მისი მსჯელობა ბოლოს გამოიხატებოდა მარტო იმაში, რომ დაადგენდნენ—ავტოკეფალია გვინდა, რომ უამისოთ ჩვენი ეკლესიის აღდგენა შეუძლებელიაო. ეს აზრი ხომ არა ერთჯერ ითქვა და დაიწერა. არა ერთჯერ გვითხრეს: ამ კითხვის გადაწყვეტა ხელმოწევი იმპერატორმა რუსეთის მომავალ საეკლესიო კრებას გადასცა და მოვალენი ხართ მოთმინება იქონიოთ და მოიცადოთო.

მეტათ სცდება ბატონი მეთაურის ავტორი, როდესაც შემდეგს სწერს: „იყო დრო, როდესაც ქართველ სამღვდლოების შემკავებრებელ სტამბოლათ გადაქცეული იყო საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა, დღეს ესეც აღარ არს. ძველი იდეალები დაიწყებულა. სამღვდლოება ჩათარია პირადმა ცხოვრებამ,

პირადს კეთილდღეობას, კარიერას ანაცვალა იდეალები ქართული ეკლესიისა“. არც სამღვდლოებას და არც მის წინამძღვართ თავიანთი იდეალი არც დაიწყებიათ და არც უღილათ ციხით მისთვის. უღროო ყვირილი და ჩხვილი საქმეს ენების მეტს არას მოუტანს. თვითონვე მეთაურის ავტორი ბაძენს რომ: „საკითხი საქართველოს ავტოკეფალიისა ჯერ გადაწყვეტილი არ არს. იგი ჯერ ისევ ელის გადაწყვეტას, უმაღლესი მძანების თანახმით. ამასვე მოწმობს თავის უქვეშევრდომილს მოხსენებაში კავკასიის მეფის მოადგილე, ზემოხსენებულ მოხსენებაში მეფის მოადგილე ამბობს, საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა ელის კანონიერ გადაწყვეტილებასო. თუ ეს ასეა, სამღვდლოებას უფლება აქვს, როგორც ზემოხსენებულ, ისე იურიდიული იმსჯელოს ავტოკეფალიაზე და მოამზადოს სრული მასალა იმ საეკლესიო კრებისთვის, რომელიც უმაღლესისავე ბაძენებით დღეს არა ხვალ უნდა შეიკრიბოს რუსეთში“.

მსჯელობა და მასალის მოგროვება ავტოკეფალიაზე დასრულებულით უნდა ჩაითვალოს. ვსთქვით და დავსწერეთ, ვისაც რა შეგვეძლოა, იმაზე მეტს, რაც ითქვა და დაიწერა მკოდნე და ავტორიტეტად ავტოკეფალიის მომხრე პირთაგან, მე და ჩემდამო რწმუნებული სამღვდლოება ვერას ვიტყვი. ჩვენი უთავბოლო მსჯელობით კი საბაბს მივსცემთ იმეორის, ვითომ ავტოკეფალია გვინდა რაღაც დაფარული მიზნის მისაწვდომად. დიხს, შეიძლება მალე რუსეთის სამღვდლოების კრებას მოუწოდონ, მაგრამ ისიც შეიძლება, რომ მანამდე ბევრმა წყალობა ჩაიაროს. კრებაზე მოწვევულნი იქნებიან საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენლებიც. ეს წარმომადგენლები ისე ვერ წავლენ, რომ ერთჯერ კიდევ არ შეეკითხონ სამღვდლოებას. სამღვდლოების კრებებმა უნდა მისცენ ისტრუქცია თვითან წარმომადგენელთ. მომავალი ჩვენი სამღვდლოების კრებების თავსატეხი საკითხი იქნება, წავიდნენ თუ არა საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენლები რუსეთის საეკლესიო კრებაში, ეს კითხვის ჩვენი ჩვეულებრივი წლიური ეპარქიალური კრებები სხვადასხვა მიზეზისა გამო ვერ გადასწყვიტავს. ჯერ ისიც არ ვიცით, გვეძახიან თუ არა, ჯერ ისიც არ არის გადაწყვეტილი თვით რუსეთის სამღვდლოებისაგან, ვის მოუწოდებენ. ვიჭიროთ, ბატონებო, სილინჯე და წინადადებლობა; პრაზმო-რეული ყვირილით და წერით ღიმოსს ვგვრით ჩვენი საქმის მოწინააღმდეგეთ.

ეპისკოპოსი გიორგი. 3 თებერვა. 1913 წ.

გეგმვითი სიტუაციის შეშინება.

დიდებული ნაზარეველი სამართლიანის გულისწყრომით დაერია იმ გარეწართ, რომელთაც ღმრთი ტაძარი გახდათ სამკობლო სახლათ და შოლტით ხელში გა-მოაძევა ისინი ტაძრიდან...

ეს ფრიად საგულსხმომო მომენტი ღვთიური, აღმშენის ცხოვრებიდან ხშირათ მებატება თვალწინ, როდესაც წარმოვიდგენ ჩვენი დროის ბეჭდვითი სიტუაციის, განსაკუთრებით, პრესის, გათახსირების, ზემოხსენებულ და გონებრივმა უზადრულობა დაისადგურა ჩვენს პრესაში და მალა, თავხდათ, თავი აუღერია.

ვინმე უზადრუკი ქონდრის კაცი თუ შეფარება დღეს პრესას მისთვის კი არა, რომ უყვარდეს იგი, ან სწამდეს მისი დიდი მნიშვნელობა; არა, პრესა მას საპირადო, წყრილობიანი ანგარიშების იარაღს სჭირია, მას მოსვენებას არ აძლევს, ახზობს ეინის მოყრის, შურისძიების სურვილი, და ამ სამარცხინო სურვილის დასაკმაყოფილებლათ გაზეთის საშვალე-ბას მიმართავს.

იგი ცილისწამებითა და ინსინუაციებით ილაშქრებს მისგან ათვალისწინებულ პიროვნების წინააღმდეგ, და ამ დროს ვერ შევნიშნავს, რომ ყოველი პყარი, ყოველი სიტყვა მისი ნაწარმოების მასვე არჩევნის, შეგნებულსა და კეთილსინდისიერ მკითხველთა თვალში...

იმ თავიდანვე, ბავშობიდან ვაფასებდი

და მშაბდა უღარესი მნიშვნელობა საზოგადოთ ბეჭდვითი სიტუაციისა; კერძოთ პრესისა, როგორც საზოგადოებრივი აზრის, საზოგადო მისწრაფებათა გამოხატველს, პრესის ვსცემდი, პრესის დაწვრილობება, მისი დახურდავება საზოგადოების დაცემას, მისი უზნეობის ნიშნათ მიმაჩნდა...

დღესაც პრესის ვსცემ პრესას პატრიონს, სინიდიისერს აზრსა და მიმართულებას, ხოლო, მთელის ჩემის არსებით ვგმობ და ვკიცხავ პრესის თვალთმაქცობას და საყალობეს.

თუ ყველასათვის სათაგილოა საზოგადო გამოცემთან და გაშუშთან ურთიერთობა, არა ნაკლებ სათაგილო უნდა იყოს ურთიერთობა იმ აღმშენთან, რომელიც წინააღმდეგ განზრახულის სიტუატი და საზოგადო ცილისწამებით ავსებს გაზეთებს, რომ სხვისი სახელისა და პატიონების გაქვლით თავისი ეანგინი და შხამიანი გული მოიფხანოს.

ჩემს მსჯელობას აკადემიური ხასიათი როდი აქვს მე თვით განვიციდი დღეს ცილისწამებელთა და მამებლართა შემოსევისა, მათგან ავლებას.

ეს ერთი ხანია ჯერ გაზეთ „მერკურის“ და მერე „სიმართლის ხმის“ საშვალეობით პირადთ ჩემზე და ქუთაისის ქალაქის გამგეობაზე იერიში მოიტანა ერთმა უშიშარმა და გულმართალმა რაინდმა, რომელიც ამოფარება ხან „მოქალაქის“, ხან „გაშენილის“ ფსევდონიმს. შეიძლება, ერთი კი არა, ორიც და მეტიც ეფარებოდნენ ამ მრავალმნიშვნელოვან ფსევდონიმებს, მაგრამ აზრი და მისწრაფება მათი შოლოდ ერთია—ჩემი გალანძვლა, გამოქაჩება, ჩემი გაბაზება; უფრო შორსაც მიდიან: უნდათ დაბეზლებით სამართლით მიტყნ, როგორც საშინელი ბოროტმოქმედი.

ამა, წავითხთ თუნდ „სიმართლის ხმის“ მე-19 ნუმერში მოთავსებული „გაშენილის“ წილილი. მთელი ეს გძელი ეპისტოლე, დადის ენერგიათა და აწეულის ცილოთი დაწერილი თავიდან ბოლომდე სავსეა ჩემი სახელის, ჩემი აღმშენის შეურაცხყოფელ-დამამკირებელი ბრალდებებით. ნუ იტყვი, თურმე ჩემი ხანმოკლე მოღვაწეობა ქალაქის თვითმართვლობაში წარმომადგენს ერთს დაუსრულებელ ბოროტმოქმედებას. მატყუარობამ და თვალთმაქცობამ თქვენი ჭირი წაიღოს, თურმე ამ ხნის განმავლობაში სრულიად გამიჭურდავს, გამიძარცვავს ის დაწესებულება, რომლის მოვლა და პატრონობაც მომინდა საზოგადოებაში.

ჯერ „მოქალაქემ“ დაკრა ბუკი, შექნა განგაში, ქვეყანას მოუწოდა ქუთაისის ქალაქის გამგეობისა და ჩემს შესარცხვენათ; რაი იქერა გული ჩვენი ღანძვითა და შეურაცხყოფით, ნაღველში და შხამში ამოვლებული კალამი მასავით გულდაჩლიანს „გაშენილის“ გადსაცა.

გთხოვ, მკითხველო, იქონიო ცრტაოდენი მოთმინება და მოისმინო რამდენიმე ნაწყვეტი „გაშენილის“ ნაწარმოების, მისი ვრცელი ჩემდამი მომართული ბრალდებისა. თვით კოლო და სტოლი წერილისა სავაოთ ახასიათებს ჩემს მოძულე ავტორს.

წერილი ასე იწყება: „მეთვლე წელი გადის, რაც ბ. ჩიქოვანი ქუთაისის ქალაქის თავით მოველინა. არჩევას შემდეგ წარმოთქმულ სიტყვებში თავისი თავი ქუთაისის აღმრძინების პონერათ დასახა, ბევრი რამის გაკეთებას დაგვიბრდა, მაგრამ სავალალო ის არის, რომ ჯერჯერობით ქალაქისთვის არა გაუკეთებია რა, პირიქით, მის ხელში ქალაქის ყოველი საქმის უწყისიგობამ და არეულობამ უმაღლეს წერტილამდე მიაწია“.

კოლა ქვევით „გაშენილი“ ბაძენებს:

„ჩვენს ლორდმერს არ შესწევს იმდენი მოქალაქობრივი გამბედაობა, რომ გააძევოს ქალაქის თვითმართვლობიდან ბოროტმოქმედი. ისინი თავისუფლათ განაგრძობენ სასახურს და საქალაქო ხაჭაპურის ჭამას. არათუ არ დაისაჯა ბოროტმოქმედნი, პირიქით, ქალაქის თავი მფარველობას უწევს მათ, ზოგიერთს ჯამიერიც წაუშაბა, ამრიგათ დადგომის მიფუჭების პოლიტიკას, ცდილობს შინაური ნაგავი გაიჭოთ არ იქნეს გატანილი, ვინაიდან გამოიწვევს მთავრობის რევიზიას, რასაც მოყვებოდა თფილი აღი-

გის დაკარგვა. ესეც რომ არ იყოს, რადენიმე საქმეში თვით ბ. ჩიქოვანმა აბაჩათ აიგდო, ფეხებზე გათილა ქალაქის იტერესი“. **ჩიქოვანი**
ამას შემდეგ წიგნი გრცელი ბრალდებითი იმერ. სამღვდლოთა დაწესებულებათ მოთხრობილია ყველა ჩემი დანაშაულოთა ქალაქისა და კანონის წინაშე. ბრალდება ის, რომ ქუთაისზე რკინისგზის გამოყვანა „დაიჩივებია“, მაგრამ ვერ მომიხერხებია და ტყვილათ ამ საქმისთვის ახას მანეთად ქალაქის ფული დამიბნევი; ქუთაისში მეოთხე ხიდის გაკეთება მომწადინებია და ეს საქმეც ვერ დაწვრილობა; ჩალის ფსათა; ესე იგი ჩასს მანეთად წელიწადში გამოიყოფოდა ქალაქის შავილონისა და მშენებლისა; რადგან შემდეგ პუნქტი ბრალისა ერთობ საგულისხმოა, ნება მომეკრთინად ამოვსწერო:

„მას შემდეგ, რაც ბ. ჩიქოვანი ქალაქის თავით იმყოფება, და ამავე დროს თეატრის შემოსავლის ჭირა ნაღდათ მიკეც კი არ შესულა ქალაქის კასაში, წინათ კი 5 ათას მანეთიანი წლიური შემოსავლი ქონდა ქალაქს თეატრიდან“.

დანარჩენი ბრალდებანი; თურმე ვიდეც ვაგლიას (თუ გვიღავს?) მფარველობას ვუწევ, რადგან კანჭობის დრო დამხმარა, და დუქნის ქარის არ ვახდევით; თურმე ქალაქის საჯარე ტელი შემიძინა და იმით დავსერილობ; თურმე ერთს დამსახურებულ მასწავლებელ ქალთურმე ქალაქის სამკითხველოდს უფასოვებოთ სარგებლობა მოვუსწავ, ვიჩემი ნათესავი ქალისთვის 15 თუ ქალაქის გადასახადი მპატიებოდა; თურმე მფარველობას ვუწევ ქურდსა და მღელთახრო მოსამსახურეებს; დასასრულს, მიუხედავთ იმისა, რომ ქალაქის კასა უკიდურეს კრიზისს განიცდის, თურმე მე ზოგიერთს უღირს თავისიან მოსამსახურეს ჯამიერი წავუშაბე და უფრო ღირსეული კა უყურადღებოთ დავსტოვე.

წერილის დასასრულია აღსანიშნავის ისეთივე რიხითა და გაბედულობა; არის დაწერილი, როგორც „გაშენილი“ ბაძენებს:

მას შემდეგ, რაც გაზეთებში ბოროტმოქმედებანი გამოქვეყნდა, რა მოღვაწეობა უნდა დაიჩივოს ბ. ჩიქოვანმა? მიუხედავთ ამისა, ის არათუ თავს ანებებს ქალაქის თავიანთ, პირიქით, ცდილობს, თუ კი გაიგდა ნუშერი, ვეზავ მოიკალათოს (თუ მოიკალათოს?), მაგრამ ენახოთ, ვის აუხვევს ბ. ჩიქოვანი თვალს. არჩევანი მოახლოებულია ქუთაისის მოქალაქენი არც ისე მოუწიფებელია, რომ შესაფრათ არ დაფასონ ბ. ჩიქოვანის მოღვაწეობა“.

აი, სწორეთ ამ უკანასკნელს სიტყვებში ნათლათ და გაბედულობა გამოიხატული უმთავრესი მიზანი „გაშენილის“ ჩემს წინააღმდეგ გამოლაშქრებისა, ამისთვის არის საოცარს მეცადინეობით მოგროებული ჩემს წინააღმდეგ აღდნი სიტყვები, კორი და უსინდისო ცილისწამება. მოახლოებული არჩევანით მამიშენებს ჩემი მოწინააღმდეგე და აშკარათ მემუჭრება—თუ შენით არ დავინებებია თავი ქალაქის მოურაობისთვის, სულერთია ქუთაისის მომწიფებული მოქალაქენი მაინც გაგამეგებოთ.

ამ მუქარადან აშკარათ ჩანს, რომ „გაშენილი“ უკვე შესდგომია სმარჩენი ავტოციას, მიუხედავთ იმისა, რომ არჩევადი ჯერ კიდევ მთელს წელიწადზე მტია, და ახლავე გადაწყვეტაქვს, რომ ჩემი გაშვების საქმეში უთოთ გაიმარჯვებს და მით ბედნიერი და სახელოვანი გახდება. ან როგორ არ ექნება წინააღმდეგ დარწმუნებული გამარჯვებაში, როდესაც გვერდში გვუღმეს მასავით ცილისწამებისა და დაბეზლებანი გამოწვერთილი პირქუმი რაინდი „მოქალაქე“; ხოლო საკითხავი აი რა არის, ასე აღრე რათ შეუდგენ ეს ვაჭბატონები საოჩჩევო ომს, ავტოციას? მართალია, მათ მოსვენებას არ აძლევს გულში დაგუბებული შხამი, მაგრამ მე მაინც ვერ წარმომიდგენია, თუ რა კალამმა უნდა გაეფლოს მათ მთელი წლის განმავლობაში, ან რაოდენი ძალა უნდა დაატარონ თავის სინიდიისა და გონებას დაუსრულებელ ღანძვად და ცილისწამებათა სათხზავით.

რადგან ვერაფერი გავეთე, რისთვის არის, რომ დაპირებისამებ ქალაქის მოურაობას ახლავე თავს არ აჩივებო...

ამ ჩანაში ის გაზეთებს დაიტარებს
გასაყრდათ, ამ რამდენსავე თვის წინათ
ის მსახურობდა ლანჩხ. სამკითხველოში
ცოტა ჯამადიერთი, საყოდაც მარჯვენა
ხელი ტანის სისწორით ზედ ძირში აქც
მიჭრილი. სამკითხველოს გამეგებში, რა-

დაც უცნაური მოსაზრებით, ეს ცხოვრებით დატარებული, საუკუნო შრომის უნარს მოკლებული ადამიანი, ქუჩაში გამოისტუმრეს. როგორ გვგონიათ სამეცნიერო გამოგებები არ არიან გულგულად მიღებული? აი, მაგალითად ღვინის სმაში, თუ გინდა ყანაში დადგე და გინდა: საწყალი კაცის მარჯვენას გაუშვარა, მაგრამ, როდესაც ეს მარჯვენი სულ არ ახია ადამიანს, იმას ქუჩაში ისტუმრებენ.

ფ. ზე-ფი.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბატონო რედაქტორო!

თქვენი პატრიტული გახეთის 27-ე №-ში მოთვსებული კორესპონდენცია სიმონთიდან დამწერლობისთვის სესხის მიცემაზე, არ ვიცი, ვისთვის არის საჭირო, მაგრამ როგორც ეს კორესპონდენცია, ისე სხვა ქართული გაზეთებიც სრულებით შემცდარ ცნობებს იძლევიან ამ საყურადღებო საგანზე და ამიტომ გთხოვთ თქვენს გაზეთში მოათავსოთ შემდეგი განცხადება:

კორესპონდენტი გვარწმუნებს, ვითომც მთავრობას გამოეცადებინათ დამწერლობისთვის, რომ მათ შეუძლიათ ხაზინიდან გაიტანონ ფული, ვისაც რამდენი სჭირდება სამიწის ვადით, სარგებლობა, მხოლოდ მის გადახდაზე ხელი უნდა მოეწეროს შემდეგ გლეხებს, რომელთაც სესხი არ სჭირდებათ, შეძლებულები არ დასთანხმდებიან და ცივი უარი უყვიათ“ და სხვა. ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია. ნამდვილად კი საქმე იმ როგორ არის:

1) მთავრობა აძლევს სესხს მხოლოდ გლეხებს და არა თავდა-ახანაურებს, თუმცა ამით ბევრი იმობილი და გლეხებიც არა ნაკლებ უკიდურეს მდგომარეობაში წარედგინა მოსახლეობით; ეს ამით აიხსნება, რომ გამოსაკვები ფული, როგორც სსსოფლო, ისე საიმპერია ეკუთვნის გლეხებს და ამიტომ ვერ მოხმარდება სხვა წოდებას.

2) სესხით ეძლევათ სიმდიდრე და არა ფული.

3) სესხით ეძლევათ დიდებულ ხელ წაღმდინ თითო ფუთი სიმდიდრე, პატარებზე ნახევარი ფუთი თევში და არა ვისაც რამდენი სჭირდება, ესე იგი, ვისაც რვა თვის საკვები აქვია, იმას აძლევდნენ იმდენჯერ რვა ფუთის სიმდიდრე, რამდენი სულიც ოჯახშია ჩაბნული და იმდენჯერ ოთხ ფუთს, რამდენიც ხუთი წლის ნაკლები ბავშვია. ერთი მეორეზე გამოდის ოჯახისთვის 50 ფუთი.

4) სესხით ეძლევათ უსარგებლოთ სამი წლის ვადით, ესე იგი უნდა იქნეს გადახდილი მიღებული სიმდიდრის ღირებულობა ერთი მესამედით 1915 წლის, მეორე მესამედით 1916 წ. და მესამე 1917 წელს.

5) სესხის მიღებაზე ხელი უნდა მოაწეროს მართლ სესხის მიღებამ და მართლ ის არის მოვალე მის მიერ აღებული სესხა გადახდას. 1906 წელს გამოვიდა კანონი, რომლითაც მოიხსოვრა იმ გლეხების გადასახადებზე მდიდარი გლეხების საგადასახადო თავდებობა, ამიტომ დიდეს უკანონო და შეუძლებელია ის, მდიდრების თავდებობა, რომელსაც ვითომ მთავრობა თხოულობს კორესპონდენტის სიტყვით.

როგორც დღემდე გამოკვეთულია, ქუთაისის გუბერნიის ამ ცოტა ხანში უნდა დარიცხდეს ამ სხით ერთი მილიონ ფუთამდელი სიმდიდრე და საჭიროა მისცენ უფლებს ქონდესთ ამ სესხზე ნამდვილი ცნობები.

გ. გოცირაძე.

ღია ბარათი.

ბნო მიხეილ! ვინმეა ჩემი მხრით მდიდართან გრიგოლ ლაღიძეს და სიმონ ტუგუშს და თან დავსდენ, რომ მოსამართლეა განაგებენ გამოცხადდეს გაზეთებში, იქნება ამით ცოტათი მაინც შესუსტდეს არაკეთილსინდისიერთა ყოვლობა და თავხედობა.

გ. ბუკიაშვილი.

რედაქტორ-გამომცემელი გ. ბრეგვაძე.

18 დეკემბრიდან
დაიწყო ხელის მოწერა
თი ფილიის სკოლის გამოცხად
მა ქარხანა
დაიწყო დაშუშება
წითელი სპილენძის
ფურცლებით და რგოლებით სხვადასხვა სიგრძისა და სიგანისა ხარისხის. დავეთვა შეიძლება ამ მისამართით: ქარხნის წარმომადგენელს ფ. ი. ბ. პრემანს. თფილისი, ველიამინოვის ქუჩა, № 24, ანდა პირდაპირ ქარხანაში, კლისაძის ქუჩა № 184.

გამომცემელი აბ. ცინცაძე.

თფილისის სკოლის გამოცხად
მა ქარხანა
დაიწყო დაშუშება
წითელი სპილენძის

ფურცლებით და რგოლებით სხვადასხვა სიგრძისა და სიგანისა ხარისხის. დავეთვა შეიძლება ამ მისამართით: ქარხნის წარმომადგენელს ფ. ი. ბ. პრემანს. თფილისი, ველიამინოვის ქუჩა, № 24, ანდა პირდაპირ ქარხანაში, კლისაძის ქუჩა № 184.

თ. შთავრიშვილის და ახს.

წიგნისა და სავსეცარი ნივთების მაღაზიაში

იყიდება ყველაფერი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე შედგენილი. მაღაზიას მუდმივ მოსაღის ახალ-ახალი რუსული და ქართული წიგნები, როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქართველოს ყოველი ქალაქიდან — დაბეჭდვისთანავე.

პროვინციის მოთხოვნილებებს მაღაზია დაუწყებდა აკმაყოფილებს. მაღაზია ღებულობს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ ეურნალ-გაზეთზე.

სამეცნიერო-მედიკალური და სალიტერ. ჟურნალი „განათლება“

მიიღება ხელისმოწერა 1914 წლისთვის.

1914 წელს ქართული „განათლება“ ჩვეულებრივად გამოვა ყოველთვიურად რიცხვებში გარდა ზაფხულის ორის თვისა. ქართულში იბეჭდება წერილები, როგორც სწავლა-აღზრდის შესახებ, აგრეთვე მეცნიერების სხვადასხვა დარგიდან და სიტყვა-სიტყვით მწერლობიდან; აქვს თვეური ქართული ყველა განყოფილება, გამოვა ჩვეულებრივად ყველა დარგისათვის. ქართულში მასწავლებლის ადგილზე ვეცდებით სწავლის სწავლებას, მწერლებს, მედიკოსებს და პოეტებს.

ქართულში არის ცალკე განყოფილება, სადაც იბეჭდება ყოველგვარი ცნობა ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა და მისი განყოფილებათა მოქმედების შესახებ.

წლიური ფასი ქართულია არის ოთხი მანეთი (4 მ.) მხოლოდ სოფლის მასწავლებლებს და საზოგადოებრივ მოღვაწეებს ქართული დაეძახება სამ მანეთად, საზღვარგარეთ 6 მან. 1914 წ. ხელისმოწერა მიიღებენ საჩუქრით: ილია ჭავჭავაძის, ენციკლოპედიის, უმცირესი, რუსული და კომუნისტის სურათებს. ხელისმოწერა მიიღება თფილისში: ქართული გიმნაზიაში, „ნაკადულის“ რედაქციაში და წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში ივანე ავალიშვილთან. ქუთაისში ისილარე კიკიშვილთან, ბათუმში ჯ. ინსარაძისთან და წიგნის მაღაზია „განათლება“ ან ორ ადგილსა და სამკრედიოში იყიდება ცალკე ნომრებიც. თითო 2 აბაზათ.

რედაქცია სთხოვს ხელისმოწერას დროზე დაიკეთონ ქართული. მისამართი: Тифлиς: Дворянск. Грузинская Гимназия Л. Г. Бончадзе. რედაქტორ-გამომცემელი ლ. გ. ბოცვაძე.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა საყმაწვილო სურათებიან ქართულ წიგნებში

წიგნები, რომლებიც წიგნების მოწერას შეეცდებიან

1914 წ. 1-ლი იანვრიდან 1915 წ. 1-ლი იანვრამდე.

თფილისი, ველიამინოვის ქუჩა, № 2, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან № 2, ქართული გამოვა იმვე პროვინციაში, როგორც აქამდის გამოდიოდა:

მცირე წლოვან- 24 წიგნი, მოზღვი- 12 წიგნი.

36 სურათი, წიგნის პირველ გვერდზე მოთავსებული. ქართულშიც მოთხოვნილები და სამეცნიერო წიგნები დასურათებულია.

საჩუქრით ორივე გამოცემის წიგნები მოწერას შეეცდებიან

„მეწიის ძეგლი და ცეცხლის მფრქვეველი მთები“, (მრავალი სურათით), გარდა ანთედიისა.

ფასი ქართულია: ორივე გამოცემა წლიურად — 3 მ., ნახევარი წლით — 3 მ., საზღვარგარეთ — 7 მ., ნახევარი წლით — 4 მან., მცირე წლოვანთათვის (ცალკე 3 მ.); მზღვილთათვის — 3 მ., ხელის მოწერა მიიღება წლიურად და ნახევარი წლით. ხელისმოწერა შეიძლება:

თფილისში: „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუგდიდში: სხობი, გოლოვინის პროსპექტი, № 8, რედაქცია „ნაკადული“, Головинский просп. № 8, და წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, ქუთაისში — ისილარე კიკიშვილთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან, სამტრედიამდე — ვლ. ნაცვალისძესთან, ფოთში — თეოდორე კანდელაკთან, ბათუმში — კ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტრაპიზონისთან და ანასტასია ლომინაძისთან. ოზურგეთში და ღანსუთში — თეოდორე კიკიშვილთან. თელავში — ვანო პაატაშვილთან, ახალციხეში — კ. სტანტინე გვარამაძისთან, ბაქოში — ვასო ახვლედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან, გორში — ნინო ლომიშვილთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან, სოხუმიში — ვ. მარიამ ანაბაძისთან, ჭავჭავაძეში — ივანე გომელაურთან, გზაში — ბ. ამბოქაძისთან, ერევანში — კ. ოღეშაძისთან, ფრანკში — ა. საათაშვილთან; ადგილ-სანდრეში — ს. შატერაშვილთან, რასტრეში — მ. კლიმიაშვილთან, სანაში — მ. ი. ჭავჭავაძისთან.

1631 რედაქტორი 5. ნაკაშიძე, გამოცე. თ. დ. პ. თუმანიშვილი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

საქართველო სახელი
მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.